

Пропозиції
Міністерства закордонних справ України
до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України
з метою вдосконалення механізму реагування на випадки домашнього
насильства та насильства за ознакою статі стосовно громадян України
за кордоном»

суб'єкти законодавчої ініціативи – народні депутати України Бардіна М.О.,
Кондратюк О.К., Василевська-Смаглюк О.М. та інші

реєстраційний номер 11270 від 17.05.2024

1. МЗС не підтримує вказаний проєкт Закону України.

Законопроєктом передбачається покладення на закордонні дипломатичні установи України невластивих їх функціонально-правовій природі завдань.

Прийняття Закону суперечить положенням Віденської конвенції про консульські зносини 1963 року, двосторонніх консульських конвенцій України з іноземними державами та не відповідає завданням і функціям закордонних дипломатичних установ України, визначеним Законом України «Про дипломатичну службу» та Положенням про закордонні дипломатичні установи України, затвердженим Указом Президента України від 15.03.2021 № 99/2021.

2. Пропозиції та зауваження:

Законопроєктом пропонується внести зміни до законів України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» і «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» та включити закордонні дипломатичні установи України (далі – ЗДУ) до кола суб'єктів, на які законом покладено функції із здійснення заходів у сферах запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, і визначити повноваження ЗДУ у вказаних сферах.

До таких повноважень авторами законопроєкту пропонується віднести:

забезпечення надання громадянам України за кордоном консульської допомоги та сприяння в наданні правової допомоги з питань запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі;

взаємодію з іншими визначеними законом суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі,

звітування центральним органам виконавчої влади, до сфери відповідальності яких віднесено реалізацію державної політики у сферах забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків і запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень.

У цьому зв'язку необхідно відзначити, що згадані вище положення законопроєкту суперечать положенням Віденської конвенції про консульські зносини 1963 року, двосторонніх консульських конвенцій України з іноземними державами та приписам Закону України «Про дипломатичну службу» і Положення про закордонні дипломатичні установи України, затвердженого Указом Президента України від 15.03.2021 № 99/2021.

Відповідно до частини четвертої статті 5 Закону України «Про дипломатичну службу» статус, завдання та функції закордонних дипломатичних установ України визначаються вказаним Законом та Положенням про закордонні дипломатичні установи України, яке затверджується Президентом України.

Перелік завдань і функцій ЗДУ наведено у пунктах 5 і 6 Положення про закордонні дипломатичні установи України, затвердженого Указом Президента України від 15.03.2021 № 99/2021.

ДОКУМЕНТ СЕД МЗС АСКОД

Підписувач Демьохін Антон Володимирович
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000E8053500B830A700
Дійсний з 11.08.2022 0:00:00 по 10.08.2024 23:59:59

МЗС

721/301-601-54336-ВН від 10.06.2024

Приписами підпункту 4 пункту 5 та підпункту 5 пункту 6 згаданого Положення до завдань і функцій ЗДУ, серед іншого, віднесено захист прав та інтересів громадян і юридичних осіб України в державі перебування або міжнародній організації та виконання консульських функцій у державі перебування та державах зони відповідальності ЗДУ.

При цьому абзацом п'ятнадцятим вказаного Положення встановлено, що порядок виконання закордонними дипломатичними установами України консульських функцій визначається Консульським статутом України.

Згідно із статтею 1 Консульського статуту України, затвердженого Указом Президента України від 02.04.1994 № 127/94, на консульські установи України покладаються завдання захищати за кордоном права та інтереси України, юридичних осіб і громадян України, сприяти розвиткові дружніх відносин України з іншими державами, розширенню економічних, торговельних, науково-технічних, гуманітарних, культурних, спортивних зв'язків і туризму, сприяти вихідцям з України та їх нащадкам у підтримці контактів з Україною.

Як вбачається з зазначених вище положень актів законодавства, завдання і функції у сферах запобігання і протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі є такими, що не відповідають визначеним міжнародним правом та законодавством України статусу, завданням і функціям, які мають здійснюватися закордонними дипломатичними установами.

Відтак, цей законопроект не підтримується МЗС.

Також, слід відзначити, що МЗС виходить з того, що передбачене пунктом 5 статті 18 Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами від 11.05.2011 (далі – Стамбульська конвенція) зобов'язання щодо вжиття державами-сторонами конвенції відповідних заходів для забезпечення консульського й іншого захисту та підтримки їхнім громадянам та іншим жертвам, які мають право на такий захист, згідно з їхніми зобов'язаннями за міжнародним правом, слід розглядати як зобов'язання, яке забезпечується державами на своїй території стосовно іноземців у рамках дотримання положень Віденської конвенції про консульські зносини 1963 року (щодо гарантій стосовно вільних зносин консульських посадових осіб з громадянами своєї держави під час перебування на території інших держав).

У цьому контексті дієвій реалізації заявленої ініціаторами законодавчої ініціативи у пояснювальній записці до законопроекту мети щодо удосконалення механізму реагування на випадки домашнього насильства та насильства за ознакою статі щодо громадян України, які перебувають за кордоном, сприятиме визначення відповідних завдань державним органам, до сфери відповідальності яких віднесено питання, що входять до предмету регулювання Стамбульської конвенції.

Такі завдання вбачається можливим виконувати у рамках реалізації державними органами наданих їм повноважень щодо здійснення міжнародного співробітництва з віднесених до їх компетенції питань. МЗС, у свою чергу, забезпечувало і готове надалі забезпечувати надання сприяння державним органам щодо налагодження взаємодії з компетентними органами іноземних держав з цією метою.

Т.в.о. Міністра закордонних справ України

Антон ДЕМЬОХІН